

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Rugina A. N. : «American capitalism at a crossroads, — Where do we go from here?»,
Exposition Press, Hicksville, New York, 1976.

Professor A.N. Rugina published a new book in 1976. It includes the text of various memoranda and letters he has addressed in the years 1965-75 to three consecutive presidents of the United States and to other politicians there and of three rather long essays published in 1971 and in 1975. The central idea which is repeated with strength and with many arguments connected with the theories of wellknown Anglosaxon and European economists is that the policy based on Keynes has failed and has to be replaced by the equilibrium concept of Walras with particular emphasis on the principle of money 100 % covered either with one of the precious metals or with any other commodity. This he considers indispensable for the securing of equilibrium and for the avoidance of fluctuations in the frame of the trade cycle. Professor Rugina supports the view that inflation is caused all over the world by the monetization of public and of private debts in combination with permitting banks to grant loans up to ten times the cash they are holding. This applies both in the national and in the international sphere. The author is persuaded and I believe he is right that those responsible for the XIXth century reforms of a fundamental nature both in the United States and in the United Kingdom stopped the issue of money by all banks except respectively the United States state banks and the Bank of England but allowed the other banks deprived of the right of issue to grant credits whose proceeds are to be used mainly by cheques. In this way the issue of money was replaced, inflation developed and is expected to go on for ever in combination with fluctuations of economic activity.

As in the United States prices and the national debt increased much more than the real gross national product Professor Rugina is in favour :

- 1) of the repayment of all dollars available with the proceeds of the reevaluation of gold to the level of the current market rates and with the establishment of a «heavy» dollar equal to 20 or 25 actual dollars,
- 2) of the issue of money only if covered 100 % by gold or by any other commodity,
- 3) of the prohibition of the granting of loans for which no genuine savings are available which means that if this proposal is accepted the banks will act only as intermediaries and no more as creators of credits.

I have to say that if Professor Rugina's proposals did not include the provision of banknotes covered with commodities others than gold and were accepted the world economy and the economy of the single states would have been led to a heavy depression. The latter would have been unacceptable to public opinion and would not have had chances of survival. With this provision things will be better and I should say worth a trial. In reality Professor Rugina is proposing a revolution in monetary theory and in monetary policy. By his publication and by his statements Professor A.N. Rugina is trying to start a new revolution in economics by proving that the Keynesian revolution has not reached its goals. He further combines his proposals with efforts to reduce public expenditure to the level of public receipts whose encashment will presuppose the assent of the people by plebiscite. There is no doubt that monetary, fiscal and employment develop-

ments have not been satisfactory under the influence of the Keynesian theory when viewed by an orthodox economist. On the other hand many people are satisfied, I mean those who are employed and fear that otherwise they would have been idle, those whose profits are satisfactory, last but not least the debtors and particularly those in the public sector and even more the various governments all over the world. Will they will be willing to sacrifice the good for the better and so to forget that the better is enemy of the good? I would like to finish by saying that the introduction of the «heavy» dollar will be useless for the achievement of Professor Rugina's proposed goals if the official price of gold is increased to the market's level. The «heavy» dollar ought to be avoided because it will certainly not be popular with anybody inasmuch as the majority of the people prefer to handle in huge and not in small figures. Experience in France and elsewhere shows this too well.

D.J. Delivanis

Ἄ. Β. Δερμεντζοπούλου: «Ἡ ἀλήθεια γύρω ἀπὸ τὸ πληθυσμιακὸ μας πρόβλημα», Ἀθήναι, 1977.

Ὁ συγγραφέας στὴν ἀρχὴ ἐξετάζει τὰ δημογραφικὰ δεδομένα τῆς χώρας μας: γόμους γεννήσεις, θανάτους, φυσικὴ αὐξηση τοῦ πληθυσμοῦ καὶ μετανάστευση καὶ τὴν ἐξέλιξη αὐτῶν κατὰ τὴν περίοδο 1951 - 1971, σὲ ἀντιπαραβολὴ μάλιστα καὶ μὲ τὰ ἀντίστοιχα δεδομένα ἄλλων ἐυρωπαϊκῶν χωρῶν. Ἐν συνεχείᾳ ἐξετάζει λεπτομερέστερα τὴν ἐξέλιξη τοῦ συνολικοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας καὶ τῆς συνθέσεως αὐτοῦ σὲ ἀστικὸ καὶ ἀγροτικὸ καὶ σὲ ομάδες ἡλικιῶν κατὰ τὴν ἴδια χρονικὴ περίοδο. Τέλος, προβαίνει σὲ κριτικὴ τῶν ἀπόψεων ποὺ διατυπώθηκαν κατὰ καιροὺς πάνω στὸ δημογραφικὸ μας πρόβλημα καὶ καταλήγει στὶς ἐξῆς διαπιστώσεις καὶ συμπεράσματα:

— Παρατηρεῖται, βέβαια, μεταπολεμικὸς συνεχὴς μείωση τῶν γεννήσεων καὶ τῆς γεννητικότητας, τὸ φαινόμενο ὅμως αὐτὸ δὲν εἶναι μόνον ἑλληνικὸ, ἀλλὰ γενικὰ ἐυρωπαϊκὸ καὶ ἀποτελεῖ σημεῖο οἰκονομικῆς καὶ πολιτιστικῆς προόδου.

— Τὸ ποσοστὸ γεννητικότητας στὴν Ἑλλάδα βρίσκεται σὲ ἐπίπεδο ἀνώτερο ἢ παραπλήσιο μὲ ἐκεῖνο τῶν προηγμένων χωρῶν τῆς Δύσεως· δὲν εἶναι λοιπὸν σωστὸ νὰ λέγεται ὅτι ἡ χώρα μας παρουσιάζει ὑπογεννητικότητα.

— Ἐξ ἄλλου, ἡ χώρα μας παρουσιάζει τὸ μικρότερο στὴν Εὐρῶπῃ ποσοστὸ θνησιμότητας, αὐτὸ δὲ μὲ τὴ δεδομένη γεννητικότητα δίνει ἓνα ἀρκετὰ ὑψηλὸ ποσοστὸ φυσικῆς αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ, ὑψηλότερο πάντως ἐκείνου τῶν χωρῶν τῆς ΕΟΚ.

— Ἡ καθαρὴ ἐξωτερικὴ μετανάστευση ἀπορρόφησε κατὰ τὶς δεκαετίες 1951 - 60 καὶ 1961 - 70 241 καὶ 504 χιλιάδες ὄτομα ἀντιστοίχως μὲ συνέπεια νὰ διαμορφωθοῦν οἱ ἀπατηλοὶ, χαμηλοὶ ἐτήσιοι ρυθμοὶ αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ 0,99% καὶ 0,45% ἀντιστοίχως. Ἄν δὲν ὑπῆρχε ἡ ἐξωτερικὴ μετανάστευση, οἱ ἀντίστοιχοι ρυθμοὶ θά ἦσαν 1,235% καὶ 0,98%, δηλαδὴ ρυθμοὶ ὑψηλότεροι ἀπὸ ἐκείνους ὄλων τῶν χωρῶν τῆς Δυτικῆς καὶ Βόρειας Εὐρώπης καὶ τῆς Βαλκανικῆς (πλὴν τῆς Τουρκίας).

— Εἶναι σφάλμα, λοιπὸν, τὸ ὑποστηριζόμενον ὅτι ἡ Ἑλλάδα παρουσιάζει δημογραφικὴ ὑποτονία καὶ ἡ σύσταση γιὰ ἐπιδίωξη ὑψηλότερων ρυθμῶν αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ. Ἀντίθετα, ἡ ἔρευνα ἀποκαλύπτει ὅτι ἔχουμε δημογραφικὴ ὑπερτονία, τὴν ὁποία ὅμως ἡ οἰκονομία τῆς χώρας δὲν μπορεῖ ν' ἀντιμετώπιση, δὲν μπορεῖ δηλαδὴ ν' ἀπασχολήσῃ πλήρως τὰ νεοπαράγόμενα ἐργατικὰ χέρια κι ἀναγκάζει μέρος αὐτῶν, ἐπὶ εἴκοσι χρόνια τώρα, ν' ἀναζητῆ ἀπασχόληση καὶ πόρο ζωῆς στὴν ἐξωτερικὴ μετανάστευση.

— Συνέχιση τῆς αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ μὲ ἐτήσιο ρυθμὸ 1%, χωρὶς ἐξωτερικὴ μετανάστευση, μπορεῖ νὰ ἔχη σὰν ἀποτέλεσμα τὴν αὐξηση αὐτοῦ σὲ 12 ἑκατομμύρια τὸ ἔτος 2000, σὲ 22 ἑκατ. τὸ ἔτος 2060, σὲ 39 ἑκατ. τὸ ἔτος 2120, σὲ 234 ἑκατ. τὸ ἔτος 2300 καὶ σὲ 1ἰς 716 ἑκατ. τὸ ἔτος 2500. Μόνον τρελλοὶ θά μπορούσαν νὰ εἰσηγηθοῦν συνέχιση τῆς αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ μὲ τέτοιο ρυθμὸ.

— Κατ' ανάγκην, λοιπόν, θά πρέπει νά τεθῆ κάποτε χαλινός στήν αύξηση τοῦ πληθυσμοῦ και ὅσο πιό γρήγορα γίνει αὐτό τόσο τό καλύτερο. Μόνον ἔτσι θ' ἀποφύγομε τό λιμό πού παρατηρεῖται σήμερα στίς χώρες τῆς ΝΑ Ἀσίας μέ τήν ἀχαλινωτή ἀναπαραγωγή τους.

— Θά ἦταν σφάλμα ἀσυγχώρητο και παραφροσύνη ἕνας πληθυσμιακός ἀνταγωνισμός μας μέ τήν Τουρκία πού ἔχει ἑξαπλάσια περίπου ἔκταση ἀπό τή δική μας και φυσικό πλοῦτο ὄχι λιγότερο ἀναλογικά μέ τό δικό μας, ὅπως θά ἦταν παραφροσύνη ἂν τό Βέλγιο, ἡ Ὁλλανδία και ἡ Δανία, γιά λόγους ἐθνικῆς ἀσφάλειας, ἔθεταν σάν στόχο τῆς πληθυσμιακῆς τους πολιτικῆς τά 50 ἑκατ. τῆς Γαλλίας ἢ τά 60 ἑκατ. τῆς Δ. Γερμανίας.

— Ὁ πόλεμος σήμερα εἶναι ὑπόθεση πολλῶν σύγχρονων τεχνικῶν μέσων και λίγων μορφωμένων και καλά ἐκπαιδευμένων χειριστῶν αὐτῶν, πράγμα πού σημαίνει βασικά καλή οἰκονομική κατάσταση, μέ υψηλούς ρυθμούς ἀναπτύξεως τῆς οἰκονομίας και ὑψηλά εἰσοδήματα, και ὄχι πολλῶν τυφεκιοφόρων-λοχσοφόρων.

— Ὁ ἀστικός πληθυσμός αὐξάνεται διαρκῶς και δέν παρουσιάζει κανένα δημογραφικό πρόβλημα. Ὅμιλοῦν μερικοί γιά ὑδροκεφαλισμό τῆς πρωτεύουσας, ἀλλ' αὐτό εἶναι και γενικό φαινόμενο σέ ὅλες σχεδόν τίς πρωτεύουσες κρᾶτῶν και σχετικῶς εὐκόλα μπορεῖ ν' ἀντιμετωπισθῆ μέ τή βιομηχανική ἀνάπτυξη ἐπαρχιακῶν πόλεων.

— Εἶναι σφάλμα νά μιλοῦμε γιά ἀπογύμνωση και ἐρήμωση τῆς ὑπαίθρου τῆ στιγμή πού ὁ ἀγροτικός μας πληθυσμός ἀνέρχεται στά 46,8% τοῦ συνολικοῦ πληθυσμοῦ. Τί νά πῶν τότε οἱ χώρες Η.Π.Α. Ἀμερικῆς, Δ. Γερμανία, Ἀγγλία, Βέλγιο, Ὁλλανδία, Γαλλία, Ἰταλία, πού ὁ ἀγροτικός τους πληθυσμός ἀποτελεῖ μόνο τά 3-18% τοῦ συνολικοῦ τους πληθυσμοῦ. Καί ὁμως δέν ἀνησυχοῦν καθόλου. Ἀντιθέτως, ἀνησυχοῦν αὐτές πού ἔχουν πάνω ἀπό 10% και ἄγωνισον πότε θά φθάσουν τά 5-6%.

— Ὁ ἀγροτικός πληθυσμός ἔχει ποσοστό ἀνηλίκων, 0-14 ἐτῶν, μεγαλύτερο ἀπό τόν ἀστικό πληθυσμό κι ἔτσι δέν δικαιολογεῖται ἡ θρηνολογία ὅτι ὁ ἀγροτικός πληθυσμός καταρρεῖ κι ὅτι δῆθεν τίθεται ζήτημα ἂν θά ἐπιζῆση. Ὁ ἀγροτικός πληθυσμός χάνει ἀρχικά μόνο ὄριμους ἐνήλικες, ἀλλ' αὐτό εἶναι και φυσικό και ἐπιθυμητό, ἀφοῦ μόνον ἔτσι θά μειωθῆ τελικά ὁ ἀγροτικός πληθυσμός και θά βελτιωθῆ ἡ κατάσταση του.

— Ἡ οἰκονομική, κοινωνική και πολιτιστική κατάσταση στόν ἀγροτικό τομέα - μολονότι καλύτερη ἀπό τήν προπολεμική — εἶναι ἀπαράδεκτη γιά τή σημερινή ἐποχή. Ὁ μέσος γεωργικός κλῆρος ἀνέρχεται μόλις σέ 35 στρέμματα (ἔναντι 140 περίπου τῆς ΕΟΚ) και τό μέσο οἰκογενειακό γεωργικό εἰσόδημα εἶναι τέσσερες φορές μικρότερο τοῦ μέσου ἀστικοῦ. Κι αὐτά ὀφείλονται στό γεωργικό ὑπερπληθυσμό, στά πολλά παιδιά κατὰ γεωργική οἰκογένεια.

— Εἶναι ἀνάγκη, λοιπόν, νά μειωθῆ ἀκόμη περισσότερο ὁ ἀγροτικός πληθυσμός και νά φθάσῃ τελικά τά 10 ἢ και 5% ἀκόμη τοῦ συνολικοῦ πληθυσμοῦ. Μόνον ἔτσι θά μειωθῆ και ὁ ἀριθμός τῶν γεωργικῶν οἰκογενειῶν, ὁπότε θ' αὐξήθῃ ὁ μέσος γεωργικός κλῆρος στά 140 στρέμματα περίπου και τό μέσο εἰσόδημα σέ ἐπίπεδο πλησιέστερο πρὸς ἐκεῖνο τοῦ μέσου ἀστικοῦ (μιά σχέση 1 γεωργ. : 2 ἀστ. θά ἦταν καλή σχέση), γιά νά βελτιωθῆ σημαντικά ἡ οἰκονομική, κοινωνική και πολιτιστική κατάσταση τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ.

— Ὅπως ἀποδείχθηκε στή μελέτη τοῦ συγγραφέα «Τό πρόβλημα τοῦ μεγέθους τῶν γεωργικῶν και κτηνοτροφικῶν ἐκμεταλλεύσεων ἐν Ἑλλάδι» (Ἀθήναι 1976), ἡ τέτοια και τόση μείωση τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ δέν μπορεῖ νά γίνη μόνο μέ μέτρα οἰκονομικά πού λαμβάνονται στόν ἀστικό τομέα (μέτρα ἀναπτύξεως τῆς οἰκονομίας) — τά μέτρα αὐτά ἀποδείχθηκαν στήν εἰκοσαετία 1951-70 ἀτελέσφορα — ἀλλά μόνο μέ τόν περιορισμό τῶν γεννήσεων στό ἕνα ἢ τό πολύ στά δυό παιδιά κατὰ γεωργική οἰκογένεια. Δηλαδή μόνον ἐκ τῶν ἔνδον μπορεῖ νά βελτιωθῆ ἡ κατάσταση στόν ἀγροτικό τομέα κι αὐτό ὄχι σύντομα, ἀλλά μέσα σέ μιᾶ περίοδο 60 τουλάχιστον ἐτῶν.

— Τά οἰκονομικά μέτρα ἀναπτύξεως τότε θά μπορέσουν νά ἐπιταχύνουν τή βελτίωση κατὰ μερικά (10 περίπου) χρόνια.

Γεωργίου Ι. Κιτσοπανίδη (Καθηγητού 'Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης): «Οικονομικότες παραγωγής και διαθέσεως σπόρου μηδικής».

Το παρόν πόνημα άποτελείται, εκτός του προλόγου του, από τας συνθήκας και μεθόδους εργασίας. Τους συντελεστές παραγωγής: (Έδαφος, εργασία, κεφάλαιον). Τά οικονομικά άποτελέσματα: 'Ακαθάριστος πρόσδοδος, δαπάναι παραγωγής. Τήν σύγκρισιν μεταξύ μηδικής διά σπόρον και μηδικής διά χόρτον, τεύτλων και βιομηχανοποιησμου τομάτας. Τήν παραγωγικότητα χρησιμοποιουμένων συντελεστών: 'Ανάλυσις όριακής παραγωγικότητας μηδικοκαλλιιεργείας μέσης άποδόσεως. Τήν 'Οργάνωση παραγωγής και διαθέσεως σπόρου μηδικής: 'Εξέλιξις σποροπαραγωγής γενικώς, Σποροπαραγωγή μηδικής.

Προσέτι δέ αναφέρεται εις τήν τεχνικοοικονομικήν ανάλυσιν, διά τής λογιστικής μεθόδου, 126 μηδικοπαραγωγικών εκμεταλλεύσεων, διά τήν παραγωγήν σπόρου εις τήν περιοχήν Φθιώτιδος κατά τό έτος 1974. ('Η έκλογή τής περιοχής αυτής όφείλεται εις τό ότι άποτελεί τό μεγαλύτερον κέντρον σποροπαραγωγής μηδικής).

'Εν συμπεράσματι ή εργασία αυτή σκοπόν έχει τήν βελτίωσιν των καλλιεργουμένων ποικιλιών τής μηδικής ως και τήν τεχνικήν βελτίωσιν τής καλλιεργείας της, με σκοπόν πάντοτε τήν επίτευξιν υπό των καλλιεργητών ύψηλου κέρδους εν συγκρίσει προς άλλας ανταγωνιστικάς καλλιεργείας.

Μαίρη Κουρούνη

Κοουτσουμάρη Γ.Φ.: «Χρηματοδότησις και ανάπτυξις τής βιομηχανίας». 'Η ελληνική περίπτωση, σελ. 244, 'Αθήναι, 1976.

'Ο καθηγητής Γ. Φ. Κουτσουμάρης έδημοσίευσεν εις τήν σειράν ειδικών μελετών του 'Ινστιτούτου οικονομικών και βιομηχανικών έρευνών τήν ανά χειρας μελέτην. Εις τό Παράρτημα, τό όποιον περιλαμβάνει τας τελευταίας 70 σελίδας, υπάρχουν πίνακες ανεξαρτήτως των εντός του κειμένου περιλαμβανομένων, οι όποιοι καλύπτουν άλλας 66 σελίδας. Έκ τούτου προκύπτει ότι ό σ. παρουσίασε όλον τό ύπάρχον στατιστικόν ύλικόν εις τρόπον ώστε ό μελετητής να έχη τήν δυνατότητα τής εξακριβώσεως των στοιχείων, εις τά όποια βασίζεται ό σ. ή ακόμη συνεχίσεως τής μελέτης. 'Η χρηματοδότησις και ή ανάπτυξις τής βιομηχανίας καλύπτουν τήν περίοδον 1958 - 73. Εις τά πρώτα κεφάλαια 2 - 6 εξετάζονται ή διαμόρφωσις και ή συσσωρευσις βιομηχανικού κεφαλαίου, ή διάρθρωσις του κεφαλαίου και αι ένδοκεφαλαιουχικαι σχέσεις, αι πηγαί χρηματοδοτήσεως, ή έπάρκεια του χρηματοδοτικού συστήματος και ή άποδοτικότητα του κεφαλαίου εις τήν βιομηχανίαν, άφου εις τό πρώτον κεφάλαιον εκτίθενται ό σκοπός και τό άντικείμενον τής μελέτης, αι έννοιολογικαι διασαφηνίσεις, τέλος τά χρησιμοποιηθέντα στατιστικά στοιχεία. Εις τό τελευταίον κεφάλαιον γίνονται αι βασικαι διαπιστώσεις και εξαγονται τά συμπεράσματα περι τής άκολουθητέας πολιτικής. 'Υπάρχουν και δύο σελίδες βιβλιογραφίας, όπου όμως παρατίθενται με δύο ή τρεις εξαίρέσεις μόνον άλλοδαπά βιβλία, ενώ τό θέμα είναι καθαρώς ελληνικόν.

Αί κεντρικαι άπόψεις του σ. είναι ή ανεπάρκεια τής χρηματοδοτήσεως υπό των τραπεζών τής βιομηχανίας, ή ανάγκη εντάσεως τής αναπτύξεώς της, ή αντίληψις ότι ή 'Ελλάς συγκαταλέγεται ακόμη μεταξύ των αναπτυσσομένων χωρών, ή σκέψις ότι ή βιομηχανία πρέπει να τύχη μονοπωλιακής μεταχειρίσεως έναντι των άλλων κλάδων, τέλος ή μικρά εκτίμησις προς τήν παρ' ήμιν παρεχομένη οικονομικήν παιδείαν. Αί γνώμαι αυται του σ. έχουν διατυπωθή και άλλοτε, χωρίς να δύναμαι να συμφωνήσω μετ' αυτου. Πράγματι έχω να προβώ εις τας κάτωθι διαπιστώσεις ως προς τά ως άνω :

1. 'Η ανάπτυξις τής βιομηχανίας πρέπει να χρηματοδοτηται κυρίως υπό των ιδίων αυτής κεφαλαίων και υπό του προϊόντος μακροπροθέσμων δανείων, ήμεδαπών και άλλοδαπών, όχι δέ διά τραπεζικών πιστώσεων. Αυται δύνανται να χρησιμοποιηθούν εκτάκτως μεν προς κάλυψιν άπροόπτου ανατιμήςεως όσων απαιτούνται διά επένδυσιν υπό εκτέλεσιν, μονίμως δέ προς εξα-

σφάλισιν ἀποθεμάτων καὶ πρὸς ἀποφυγὴν ἐλλείψεως κεφαλαίων κινήσεως. Ἀπὸ αὐτῆς τῆς ἀπόψεως εὐρίσκω βάσει τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Φ. Κουτσουμάρη παρατιθεμένων στοιχείων τὴν ἔκτασιν τῆς χρηματοδοτήσεως ὑπὸ τῶν τραπεζῶν τῆς βιομηχανίας πλέον ἢ ἀρκετὴν. Δὲν δύναμαι νὰ ἀποδεχθῶ ὡς ὀρθὴν τὴν ἄποψιν τοῦ σ. ὅτι ἀρκεῖ εἰς ἐπιχειρηματίας νὰ ἔχη τὴν πρόθεσιν ἐνδιαφερούσης κατ' αὐτὸν ἐπενδύσεως διὰ νὰ λαμβάνῃ τὰς ἀντιστοιχοῦς πιστώσεις. Αὐτὸ εἰρωνευέται γνωστῇ γαλλικῇ παροιμίᾳ «Οἱ δουλιᾶς γίνονται μὲ τὰ χρήματα τρίτων». Προέχει πρὸ πάσης ἄλλης σκέψεως ἡ ἐξασφάλισις τῶν καταθέσεων καὶ ἡ ρευστότης τῶν τραπεζῶν. Ἀμφότερα ὁ καθηγητὴς Κουτσουμάρης φαίνεται νὰ θεωρῇ δευτερεύοντα, ἐνῶ διὰ τὸν ὑπογράφοντα εἶναι πρωταρχικά. Ἐάν μία τράπεζα εὐρεθῇ εἰς δυσκολίας λόφω κάπως γενναιοδῶρων πιστώσεων πρὸς βιομηχανίας εἶναι εὐνόητον ὅτι ὅλοι οἱ καταθέται ὄλων τῶν τραπεζῶν θὰ προσπαθήσουν νὰ ἀναλάβουν τὰς καταθέσεις τῶν καὶ ἐπειδὴ αὐτὸ εἶναι ἀδύνατον, θὰ σημειωθῇ διακοπὴ τῆς λειτουργίας τῶν τραπεζῶν, ὅπως ἐγένετο εἰς τὰς Ἑνωμένας Πολιτείας τὸ 1933.

2. Ἡ ἀνάπτυξις τῆς βιομηχανίας καὶ δὴ μόνον εἰς μεγάλας μονάδας, ὅπως ὑποστηρίζει ὁ κ. Κουτσουμάρης, εἶναι δυνατὴ μόνον, ἂν ὑπάρχουν ἀνάλογοι ἱκανοὶ ἐπιχειρηματῆαι καὶ ἡ ἀνάλογος ζήτησις τῶν προϊόντων τῶν. Ἡ ἀνεπάρκειά της παρ' ἡμῖν εἰς πολλοὺς κλάδους, τὴν ὁποίαν σημειῶναι ὁ κ. Κουτσουμάρης, παρὰ τὴν ἄποψιν τοῦ ἀνεπαρκειᾶς τῆς χρηματοδοτήσεως τῆς βιομηχανίας, εἶναι ἐνδειξις ὅτι δὲν φαίνεται νὰ ἔχη δίκαιον.

3. Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ λόγος περὶ τῆς Ἑλλάδος ὡς χώρας ἀναπτυσσομένης, ὅπως κάμνει ὁ κ. Κουτσουμάρης, ὅταν τὸ εἰσόδημα κατὰ κεφαλὴν ἔφθασε τὰ 2.600, ἔστω τρέχοντα, κατὰ προχείρους ὑπολογισμοὺς τῶν ἀρμοδίων διὰ τὸ 1976.

4. Ἡ προνομιακὴ μεταχειρίσις τῆς βιομηχανίας καὶ δὴ μόνον εἰς τὸ πλαίσιον μεγάλων μονάδων εἶναι διὰ τὸν ὑποφαινόμενον ἀπαράδεκτος. Ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἡ ἐγκατάλειψις τῆς μονολιθικῆς αὐτῆς ἀπόψεως εἰς τὴν Κίνα ἐπέτρεψεν εἰς ταύτην ἐντὸς 25 ἐτῶν νὰ ἐξασφαλίσῃ μέχρι τοῦδε ἀσυγκρίτως καλύτερα ἀποτελέσματα τῶν ὅσων ἐπετεύχθησαν εἰς 60 ἔτη εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἐνωσιν, ἡ ἄποψις τοῦ σ. δὲν φαίνεται νὰ εὐσταθῇ παρ' ἡμῖν λόφω τῆς ἰδιοσυγκρασίας μας καὶ τῆς κακῆς ὀργανώσεώς μας καὶ εἰς τὸν ἰδιωτικὸν καὶ εἰς τὸν δημόσιον τομέα.

5. Ἡ κακὴ γνώμη τοῦ καθηγητοῦ Γ. Φ. Κουτσουμάρη διὰ τὴν παρ' ἡμῖν παρεχομένην οἰκονομικὴν παιδείαν ὑπῆρχε προτοῦ οὗτος ἐκλεγθῆ εἰς ἐλληνικὸν ἀνώτατον ἐκπαιδευτικὸν ἴδρυμα. Ἦδη ἐφ' ὅσον αὐτὸ συνέβη, εὐχομαι νὰ δυνηθῇ τουλάχιστον εἰς τὴν ἔδραν του, νὰ φροντίσῃ διὰ τὴν διόρθωσιν τῶν κακῶς κειμένων. Φοβοῦμαι ὅτι αὐτὸ ἀποκλείεται προτοῦ περιορισθῆ αἰσθητῶς ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐτησίως εἰσαγομένων εἰς τὰ ἀνώτατα ἐκπαιδευτικὰ ἴδρύματα φοιτητῶν καὶ προτοῦ ἐπανέλθωμεν εἰς ὅτι ἐφαρμόζεται εἰς τὰς συγκροτημένας χώρας καὶ ἴσχυε παρ' ἡμῖν ἄλλοτε, ἐννοῶ τὴν ἀπώλειαν τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους ὑπὸ τοῦ φοιτητοῦ, ὅταν ὁ ἐνδιαφερόμενος δὲν ἐπιτύχῃ εἰς ὅλα τὰ μαθήματα τὸν Ἰούνιον ἢ τὸν Σεπτέμβριον.

Ἐνεξαρτήτως τῶν ἀνωτέρω διαφωνιῶν μου μετὰ τοῦ καθηγητοῦ κ. Γ. Κουτσουμάρη ἀναγνωρίζω εὐχαρίστως ὅτι ἡ μελέτη του εἶναι καλὰ γραμμμένη, προβάλλει σωρεῖαν ἐξηκριβωμένων γεγονότων, τέλος προσφέρει πολλὰ στοιχεῖα καλῶς ταξιθετημένα διὰ περαιτέρω ἔρευναν.

Δ. Ι. Δελιβάνης

« S P O U D A I »

« E T U D E S »

Édition Trimestrielle de l'École
des Hautes Études Industrielles

« S T U D I E S »

Quarterly Edition of the Graduate
School of Industrial Studies

Le Pirée — 40, M. Karaoli - A. Dimitriou — Piraeus — Greece

E d i t o r i a l B o a r d :

Prof. Lazaros Th. Houmanidis (Chairman)

Prof. Marius Georgiades

Prof. George Drakos

Prof. Stylianos A. Sarantides

E d i t o r :

Prof. Stylianos A. Sarantides

Assistant to the Editor: Evangelos T. Pantelides

E d i t o r i a l C o m m u n i c a t i o n s s h o u l d b e s e n t t o t h e E d i t o r .
S u b s c r i p t i o n s s h o u l d b e s e n t t o t h e S c h o o l (A n g e l o s N i n o s)

GRADUATE SCHOOL OF INDUSTRIAL STUDIES
(ΑΝΩΤΑΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΠΕΙΡΑΙΩΣ)

INTERNATIONAL
MARITIME ECONOMISTS
CONFERENCE

(PAPERS AND PROCEEDINGS)

PIRAEUS, 16 - 18 SEPT. 1976

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ : ΑΝΩΤΑΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΕΔΡΑ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΚΑΡΑΟΛΗ ΚΑΙ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ 40 - ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ ΤΗΛ. 41207